

2. Суди погано мотивують свої рішення і майже завжди обирають найбільш втручальний спосіб обмеження свободи мирних зібрань – заборону мирного заходу, жодним чином не обґрунтовуючи необхідність застосування саме його у демократичному суспільстві.

3. Суди застосовують національне законодавство щодо свободи мирних зібрань без урахування міжнародних стандартів. Суди часто застосовують акти законодавства Радянського Союзу і підзаконні акти органів місцевого самоврядування, які обмежують конституційне право на мирні зібрання.

4. Суди при розгляді справ цієї категорії мали би виходити з презумпції правомірності мирного зібрання і не покладати обов'язок доведення цього на організаторів мирних зібрань.

Для застосування обмеження потрібно, щоб позивач – орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування переконливо довів, що:

- це обмеження спрямовано на захист інтересів національної безпеки та громадського порядку, зокрема у розумінні Сіракузьких принципів тлумачення обмежень і відступів від положень Міжнародного пакту про громадянські і політичні права;
- існує реальна, а не примарна загроза заворушень чи злочинів, здоров'ю населення або правам і свободам інших людей, передусім у розумінні Сіра-

кузьких принципів тлумачення обмежень і відступів від положень Міжнародного пакту про громадянські і політичні права;

➤ це обмеження необхідне у демократичному суспільстві і є пропорційним для запобігання вказаним загрозам.

У разі задоволення позову необхідно застосовувати лише ті обмеження, що є пропорційними до переслідуваної конституційної мети, тобто якнайменш "втручальними" у свободу мирних зібрань.

5. Для подолання недоліків судової практики необхідно організувати регулярні навчання представників позивачів і суддів адміністративних судів щодо міжнародних стандартів зі свободи мирних зібрань.

1. Pronina v. Ukraine, заява № 63566/00, рішення Європейського суду з прав людини від 18 липня 2006 р. 2. П. 38 Спільного висновку Венеціанської комісії і Директорату з питань правосуддя та людської гідності Генерального директорату з прав людини та правових питань Ради Європи щодо проекту Закону України "Про внесення змін до Закону "Про судоустрій і статус суддів" від 18 жовтня 2011 р. // Джерело в Інтернеті: [http://www.venice.coe.int/docs/2011/CDL-AD\(2011\)033-e.pdf](http://www.venice.coe.int/docs/2011/CDL-AD(2011)033-e.pdf) (англ. мовою). 3. Денісова М.М. Правове забезпечення реалізації конституційного права на мирні зібрання в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / М.М.Денісова; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2010. – 20 с.

Надійшла до редколегії 15.09.11

М. Куцевич, канд. юрид. наук

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВИ З МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Стаття присвячена дослідженню правових наслідків підписання державою міжнародно-правових актів у сфері кримінального права.

Ключові слова: міжнародний договір, підписання договору, міжнародно-правове зобов'язання держави.

Стаття посвящена исследованию правовых последствий подписания государством международно-правовых актов в сфере уголовного права.

Ключевые слова: международный договор, подписание договора, международно-правовое обязательство.

The article investigates the legal consequences of the signing by the state of international contract in the field of criminal law. Keywords: international treaty, the signing of the contract, international obligation of the state.

Міжнародні договори, спрямовані на врегулювання кримінально-правових відносин, є такими, що стосуються прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, тому, згідно з п.б ч.2 ст.9 Закону України "Про міжнародні договори України" від 29.06.2004 р. підлягають ратифікації, яка означає надання державою остаточної згоди на обов'язковість для неї міжнародного договору і включення його до національного законодавства. Однак крім ратифікації, існує ще один прояв надання згоди державою взяти на себе зобов'язання, передбачені договором – підписання, яке засвідчує попередню згоду держави і породжує певні правові наслідки для держави підписанта, з'ясування яких визначає **мету цієї наукової публікації**.

Дії по укладенню міжнародного договору можна поділити на дві групи: 1) ті, що вчиняються суб'єктами міжнародного права – учасниками переговорів для створення міжнародного договору як такого (підготовка тексту міжнародного договору, його прийняття, встановлення його автентичності); 2) дії, що вчиняються суб'єктами міжнародного права, спрямовані на набуття ними статусу учасника міжнародного договору (підписання міжнародного договору та надання кожним учасником переговорів по створенню міжнародного договору особисто згоди на обов'язковість для нього підписаного раніше договору).

З огляду на мету цієї наукової публікації інтерес для нас становить друга група дій. Відповідно до ч.1 ст. 9

Конституції України "чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України" [1]. Так, згідно зі ст.14 Закону України "Про міжнародні договори України" від 29.06.2004 р. "міжнародні договори набирають чинності для України після надання нею згоди на обов'язковість міжнародного договору відповідно до цього Закону в порядку та в строки, передбачені договором, або в інший узгоджений сторонами спосіб" [2]. Оскільки всі міжнародні договори, спрямовані на врегулювання кримінально-правових відносин, є такими, що стосуються прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, то згідно з п.б ч.2 ст.9 Закону України "Про міжнародні договори України" від 29.06.2004 р. всі такі договори підлягають ратифікації. Тобто, згода на обов'язковість такого договору може бути надана лише Верховною Радою України шляхом прийняття відповідного закону про ратифікацію.

Таким розумінням моменту виникнення міжнародно-правових зобов'язань України обумовлюється і загальний порядок застосування міжнародних договорів в Україні, визначений в ст.19 Закону України "Про міжнародні договори України" від 29.06.2004 р., де зазначається, що "чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства" (ч.1), "якщо міжнародним догово-

ром України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору (ч.2)" [2]. Такий порядок застосування міжнародних договорів цілком виправданий з огляду на правовий наслідок ратифікації – набуття міжнародним договором юридичної сили закону України та виникнення у органів державної влади обов'язку і можливості застосування такого міжнародного договору, оскільки відповідно до ч.2 ст. 19 Конституції України "органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України".

Однак, ратифікація міжнародного договору – це лише завершальна стадія досить тривалої і успішної процедури укладення міжнародного договору, яка може тривати декілька років [6, с. 201-202; 7, с.14-16] і настає лише після підписання договору, яке виражає попередню згоду держави на зобов'язання, передбачені міжнародним договором. Підписання не закріплює остаточної згоди держави на обов'язковість для неї відповідного договору. Однак слід погодитись з ученими, які зазначають, що підписання все ж викликає важливі юридичні наслідки: 1) надає право державі, що підписала договір, учинити ратифікацію, затвердження і т.д., 2) ставить за обов'язок державі утриматись від дій, що позбавили б договір його об'єкта і мети, доти, поки держава не висловить чітко свого наміру не ставати учасником цього договору [6, с.213]. Вдалий приклад визнання зобов'язуючого характеру приписів лише підписаного і ще нератифікованого договору зобов'язаннями держави-підписанта договору наводить М.О. Баймуратов. Зокрема, цей вчений наводить факт визнання Постійною палатою міжнародного правосуддя (постійно діючий судовий орган при Лізі Націй, рішення про її заснування було прийнято на Паризькій мирній конференції 1919 – 1920 роки – уточнення моє – М.К.) в 1926 році у справі про Верхню Сілезію того, що якщо договір підлягає ратифікації, то зловживання державою, яка підписала договір, своїми правами протягом періоду, що передує ратифікації, може означати порушення її зобов'язань за договором [6, с.213].

Правові наслідки підписання державою міжнародного договору закріплені в декількох міжнародних нормативних актах:

1) *Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 року:*

"(Стаття 18) Держава зобов'язана утримуватись від дій, які б позбавили договір його об'єкта й мети, коли:

а) вона підписала договір або обмінялася документами, які становлять договір, з умовою ратифікації, прийняття або затвердження, доти, поки вона не виразить ясно свого наміру не стати учасником цього договору; або

б) вона виразила згоду на обов'язковість для неї договору, – до набрання договором чинності і за умови, що таке набрання чинності не буде надмірно затримуватися" [3];

2) тотожні за змістом приписи містяться і в статті 18 *Віденської конвенції про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 року* [4] з урахуванням того, що приписи цієї конвенції поширюються не лише на держави, а й на міжнародні організації (далі – Віденські конвенції).

Отже, завдяки нормативним приписам Віденських конвенцій підписання міжнародного договору породжує правові наслідки, які, щоправда лише за юридичною

силою, а не за змістом, можна прирівняти до зобов'язань, що виникають з ратифікованого договору. Певний приклад, аналізу правових наслідків підписання державою міжнародного нормативного акту, можна знайти в Ухвалі Конституційного суду Російської Федерації від 19.11.2009 р. № 1344-0-Р (далі – Ухвала). В Ухвалі аналізується ситуація з правовими наслідками підписання до цього часу нератифікованого Російською Федерацією Протоколу № 6 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який стосується скасування смертної кари (далі – Протокол № 6). На рівні загальної оцінки юридичної сили підписаного міжнародного акту в абз.2 п.6 мотивувальної частини Ухвали вказано: "Оскільки Протокол №6 до цього часу не ратифікований, він як такий не може розглядатись в якості нормативного правового акту, який безпосередньо скасовує в Російській Федерації смертну кару... При цьому в федеральному законодавстві зберігаються положення, які передбачають даний вид покарання і, відповідно, процедури його призначення та виконання" [5].

Разом з тим, в цій же Ухвалі Конституційним Судом РФ зазначено: "4.3. Той факт, що Протокол № 6 до цього часу не ратифіковано, в контексті існуючих правових реалій не заважає визнанню його суттєвим елементом правового регулювання права на життя. Відповідно до ст.18 Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 року Держава зобов'язана утримуватись від дій, які б позбавили договір його об'єкта й мети ... Таким чином, Російська Федерація зв'язана вимогами статті 18 Віденської конвенції про право міжнародних договорів не вчиняти дій, які б позбавили підписаний нею Протокол №6 його об'єкта та мети, до тих пір, поки вона офіційно не виразить свій намір не бути його учасником. Оскільки основним зобов'язанням за Протоколом № 6 є повна відміна смертної кари, включно з виключенням із законодавства цього виду покарання за всі злочини, за винятком "дій вчинених під час війни або при неминучій загрозі війни", і відмова від його застосування з тим же винятком, в Росії з 16 квітня 1997 року смертна кара застосовуватись не може, тобто покарання у виді смертної кари не повинні ні призначатись, ні виконуватись. 5. Виконання зобов'язання не позбавляти Протокол № 6 – як підписаний, але не ратифікований міжнародний договір – його об'єкта та мети покладається на державу в цілому. Якщо органи, що представляють котрись із гілок державної влади, допускають відхилення від цього зобов'язання, його дотримання може бути забезпечене іншими гілками влади... з тим, щоб виконання державою в цілому своїх зобов'язань залишилось в рамках статті 18 Віденської конвенції про право міжнародних договорів. Вже після того як Росія була прийнята в Раду Європи і підписала Протокол № 6, російські суди в окремих випадках виносили смертні вироки... Винесення судами смертних вироків (а тим більше їх виконання) могло б становити собою порушення Росією її зобов'язань по статті 18 Віденської конвенції про право міжнародних договорів відносно Протоколу № 6, однак, оскільки щоразу мала місце заміна смертної кари в порядку помилування, що здійснювалось Президентом Російської Федерації на підставі статті 89 Конституції Російської Федерації, іншим покаранням, не пов'язаним з позбавленням життя, рішення судової влади коригувались без втручання в її прерогативи, що дозволило державі уникнути порушень своїх міжнародно-правових зобов'язань. Цьому сприяв і такий загальнообов'язковий внутрідержавний правовий акт, як Рішення Конституційного Суду Російської Федерації від 2 лютого 1999 року № 3-П, яке – хоча й було прийняте у зв'язку з судовими процедурами призначен-

ня в якості покарання смертної кари – за своєю спрямованістю не лише відповідало юридичним зобов'язанням, прийнятим на себе Російською Федерацією відповідно до статті 18 Віденської конвенції про право міжнародних договорів відносно Протоколу № 6, а й посилювало їх" [5].

В п.1 резолютивної частини розглядуваної нами Ухвали вказується, що: "1. Положення пункту 5 резолютивної частини Рішення Конституційного суду Російської Федерації від 2 лютого 1999 року № 3-П в системі діючого правового регулювання, на основі якого в результаті довготривалого мораторію на застосування смертної кари сформувались стійкі гарантії прав людини не бути підданою смертній карі і склався конституційно-правовий режим, в рамках якого – з урахуванням міжнародно-правових тенденцій та зобов'язань, взятих на себе Російською Федерацією, – відбувається незворотній процес спрямований на скасування смертної кари, як виняткового виду покарання, що носить тимчасовий характер ("до її скасування") і допускається лише протягом певного перехідного періоду, тобто на реалізацію мети, передбаченої статтею 20 Конституції Російської Федерації, означає, що виконання цього Рішення в частині, що стосується введення суду з участю присяжних на всій території Російської Федерації, не відкриває можливості застосування смертної кари, в тому числі за обвинувальним вирокком, винесеним на підставі вердикту присяжних засідателів" [5].

Ситуацію вирішену в наведеній вище Ухвалі Конституційного Суду Російської Федерації спрощує однозначність і простота мети Протоколу №6, підписаного цією державою, – скасування смертної кари як покарання, відповідно діями, які за своїм змістом суперечать такій меті, може бути визнане призначення такого покарання та його виконання. Відповідно Конституційний Суд Російської Федерації зробив обґрунтований висновок, що підписання Росією Протоколу №6 зобов'язує її не застосовувати покарання у виді смертної кари, не дивлячись на те, що воно не скасоване як таке в законодавстві.

Однак, міжнародний договір переважно має на меті захист значної кількості цінностей і для цього передбачає цілу низку конкретних зобов'язань, які можуть стосуватись як встановлення певних гарантій прав людини в кримінальному процесі, так і криміналізації певних діянь чи зміни змісту вже криміналізованих діянь. В таких випадках варіантів дій, які держава-підписант повинна вчинити та від вчинення яких повинна утриматись, аби не позбавляти підписаний нею договір його об'єкта та мети, може бути набагато більше ніж у випадку з Протоколом № 6. В таких випадках оцінки дій держави з точки зору відповідності їх об'єкту та меті підписаного державою міжнародного договору можуть бути прямо протилежні, з усіма правовими наслідками. Зокрема, це може бути підставою для обвинувачення держави у невиконанні нею взятих на себе міжнародно-правових зобов'язань. Виходом з описаної ситуації могли б бути чітко визначені на нормативному рівні орієнтири для дій держави-підписанта, які б дозволили сформувати певний механізм поведінки для кожної держави-підписанта після підписання міжнародного договору.

Вищевикладене дозволяє зробити наступні висновки:

1. З правової точки зору, цілком виправданою є позиція стосовно неможливості розглядати лише підписаний і не ратифікований міжнародно-правовий акт, в якості нормативного правового акту на рівні із внутрішнім законодавством держави, яка його підписала, інша процедура ратифікації не мала б значення.

2. Завдяки приписам Віденських конвенцій, які мають нормативний характер, у держави-підписанта з'являється

міжнародно-правовий зобов'язок не вчиняти дій, що суперечать об'єкту і меті укладеного договору. Таким чином мета та об'єкт підписаного міжнародно-правового акту, набувають зобов'язуючого характеру для держави-підписанта, як такі, що в цей період визначають зміст зобов'язань, встановлених Віденськими конвенціями.

3. Нормативні приписи наведених вище Віденських конвенцій стосовно конкретних дій держави, які вона зобов'язана вчинити чи від вчинення яких зобов'язана утриматись, неконкретизовані. Найбільш простою є ситуація визначення переліку таких дій, коли зміст зобов'язань, передбачених підписаним міжнародним договором, які й утворюють його об'єкт та мету, передбачає виконання державою декількох чітких дій, а зміст зобов'язань значною мірою співпадає зі змістом дій від вчинення яких держава-підписант зобов'язана утриматись або зі змістом дій, які вона зобов'язана вчинити аби не позбавляти підписаний договір його об'єкту та мети. Однак, в більшості випадків дотримання об'єкта та мети договору передбачає необхідність вчинення державою-підписантом значної кількості дій, жодна з яких не вичерпує повністю об'єкта та мети договору. В обох випадках очевидно є необхідність чітких орієнтирів для дій держави-підписанта аби вона, з одного боку, могла уникнути звинувачення у невиконанні своїх міжнародних зобов'язань, з іншого боку, це стимулювало б державу вже на етапі підписання договору, принаймні, мати чіткий план дій, який дозволив би реалізувати взяті за договором зобов'язання після його ратифікації.

4. Доцільним є нормативне закріплення переліку дій, необхідного для держави-підписанта. Такі переліки дій вочевидь могли б бути прописані як на міжнародно-правовому рівні, зокрема, шляхом відповідних вказівок в тексті новоствореного міжнародного договору, однак доцільніше це зробити на рівні приписів національного законодавства, принаймні у вигляді чітких орієнтирів поведінки органів державної влади на період після підписання міжнародного договору і до моменту його ратифікації.

5. Закріплення таких орієнтирів в національному законодавстві (наприклад, в Законі України "Про міжнародні договори України") є більш виправданим з наступних причин:

➤ виходячи з принципу поваги внутрішнього суверенітету держави, кожна держава самостійно визначається щодо взяття на себе зобов'язань шляхом підписання міжнародного договору, однак в будь-якому випадку позиція держави щодо таких зобов'язань повинна бути чітко вираженою. Саме такій конкретизації намірів держави сприяло б нормативне закріплення орієнтирів для дій її органів влади після підписання договору, що й вимагається названими вище Віденськими конвенціями;

➤ згідно з п.22 ч.1 ст.92 Конституції України діяння, які є злочинами та відповідальність за них визначається виключно законами України, отже у випадку необхідності зміни підстав та порядку притягнення до кримінальної відповідальності у зв'язку з підписанням договору, законодавчо закріплені орієнтири дій держави можуть слугувати достатньою підставою для відповідного коригування дій правозастосовних органів держави-підписанта;

➤ закріплені у формі положень закону орієнтири для дій органів державної влади зробили б більш прогнозованою поведінку держави щодо дотримання об'єкта та мети підписаного нею договору.

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. 2. Закон України "Про міжнародні договори України" від 29.06.2004 р. // Відомості Верховної Ради Украї-

ни. – 2004. – № 50. – Ст. 540. 3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 року // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України / Законодавство України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua> 4. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 року // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України / Законодавство України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua> 5. Определение Конституционного Суда Российской Федерации от 19.11.2009 г. №1344-О-Р "О разъяснении пункта 5 резолютивной части постановления конституционного суда Российской Федерации от 2 февраля 1999 года № 3-П по делу о проверке конституционности положений статьи 41 и части тре-

тьей статьи 42 Уголовно-процессуального кодекса РСФСР, пунктов 1 и 2 постановления Верховного Совета Российской Федерации от 16 июля 1993 года "О порядке введения в действие Закона Российской Федерации "О внесении изменений и дополнений в Закон РСФСР "О судостроительстве РСФСР", Уголовно-процессуальный кодекс РСФСР, Уголовный кодекс РСФСР и Кодекс РСФСР об административных правонарушениях" // "Собрание законодательства РФ". – 30.11.2009. – №48. – Ст. 5867. 6. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. – Х.: Одісей, 2008. – 704 с. 7. Лукашук И.И., Наумов А.В. Международное уголовное право: Учеб. – М.: Спарк, 1999. – 287 с.

Надійшла до редколегії 15.09.11

УДК 349.2

В. Божко, доц.

ПОГЛЯД НА ФУНКЦІЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Стаття присвячена з'ясуванню властивостей функцій оплати праці та їх співвідношенню із оплатою праці. Дослідивши їх, автор прийшов до висновку, що функції всіх правових явищ є похідними від них, вони зумовлені самими явищами, а отже, не можуть бути самостійними, діяльними. Тому функції оплати праці характеризують призначення оплати праці.

Ключові слова: функція; оплата праці; заробітна плата; функції права; функції оплати праці; функції заробітної плати.

Статья посвящена анализу свойств функций оплаты труда и их соотношению с оплатой труда. Исследовав их, автор пришел к выводу, что функции всех правовых явлений – производные от них, они предопределены самими явлениями, а следовательно, не могут быть самостоятельными, деятельными. Поэтому функции оплаты труда характеризуют предназначение оплаты труда.

Ключевые слова: функция; оплата труда; заработная плата; функции права; функции оплаты труда; функции заработной платы.

The article was dedicated to clarification of salary's functions capabilities and their correlation to a salary. During its analyze the author reach a conclusion that all functions of state and legal events are derivative, they are determined by such events and cannot be independent, effectual. Because of this salary's functions are illustrate the salary destination.

Keywords: function, remuneration, salary, law functions, remuneration functions, salary functions.

Постановка проблеми. Напевно, не потрібно нікого переконувати в актуальності дослідження відносин оплати праці, адже єдиним джерелом доходу переважної більшості працівників є плата за їх працю, котру вони виконують на підставі трудового договору. А це, безумовно, зумовлює актуальність дослідження функцій оплати праці. Актуалізує наше дослідження ще й той факт, що нам не вдалось знайти жодної позиції фахівців у галузі трудового права щодо властивостей функцій оплати праці та їх співвідношення із оплатою праці. Хоча науковцями в галузі трудового права, на відміну від учених більшості інших галузей права, приділяється значна увага функціональному аналізу трудових явищ. Тому, керуючись загальнонауковим методом наукового пізнання – сходження від загального до конкретного, виявимо властивості функцій та їх співвідношення із самими правовими явищами, які досліджені вченими значно більше та екстраполюємо отримані результати на оплату праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретичною основою дослідження стали праці Т.М.Радька [1, 2], В.М.Жимиринова [3], О.І.Процевського [5], Н.М.Онщенко [7], В.І.Леніна [9, 10] й інших дослідників.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття. Віддаючи належне науковому доробку названих учених, потрібно відмітити, що вони спеціально не зосереджували свою увагу на дослідженні функцій оплати праці.

Формулювання цілей статті. Нашою метою є виявлення властивостей функцій оплати праці та пізнання їх співвідношення із оплатою праці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із перших дослідників, який присвятив значну увагу аналізу права та його функцій, став Т.М.Радько. На початку свого дисертаційного дослідження науковець вказує на те, що "право ... вирізняється від інших елементів надбудови ... специфікою виконуваних ним функцій, дослідження яких приводить до усвідомлення ролі та

соціальної цінності права, більш чіткого виокремлення його від інших складових надбудови" [1, с.3]. "Відповідаючи на питання, якою була (або буде) роль права ..., неминуче доведеться звертатися до з'ясування функцій, які здійснюються правом і характеризують його соціальне призначення", – наголошує вчений [2, с.23-24]. І згодом додає: "Завдання права – це зовнішній (визначальний) щодо функції права чинник" [2, с.23].

Таким чином, згідно наведеної позиції науковця, функції права характеризують соціальне призначення права. Але він сам визнає, що воно зумовлене "зовнішнім чинником", який знаходиться поза правом, а тому його призначення може лише відобразитись у функціях права. Іншими словами, на думку вченого, ані право, ані його функції не визначають свого завдання та призначення! Потім науковець уточнює: "Зумовлене економічними, політичними й ідеологічними чинниками призначення права забезпечує взаємодію, узгодженість, нарешті, цілеспрямованість основних напрямів його впливу на суспільні відносини, тобто виступає "організуючим началом" цього процесу. Цим зумовлена стабільність і єдність здійснюваних правом функцій на тому чи іншому етапі його розвитку" [2, с.25-26]. Тобто, не дивлячись на те, що призначення права зумовлене цілою низкою чинників, а отже, є похідним від них, воно здатне самостійно визначати напрями правового впливу. Адже, "необхідно відзначити, – продовжує Т.М.Радько, – що призначення права виявляється не прямолінійно і безпосередньо, а трансформується відповідно до його специфічних властивостей, набуваючи згодом юридичного характеру. Тому можливе не збігання призначення і функцій права", – підсумовує вчений. З іншого боку, "при визначенні функції права лише як основного напрямку його впливу на суспільні відносини залишається поза увагою спрямовуючий момент такого впливу", – стверджує дослідник і відразу ж уточнює: "Зміст терміну "функція права" ... не може бути зведений або лише до призначення, або лише до напрямів